IQRO JURNALI , IQRO JOURNAL, ИКРО ЖУРНАЛИ
ISSN:2181-4341| wordlyknowledge.uz/index.php/iqro
Volume 23. Issue 02. Sentabr ,2026

YANGI O‘ZBEKISTON SHAROITIDA MADANIYAT MARKAZLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH VA SOHA MUTAXASSISLARI SALOHIYATINI YUKSALTIRISH

Turg’unova Odinabonu Shuxratbek qizi
O’zbekiston davlat Kanservatoriyasi, 1-kurs magistiranti
+998880070766
https://doi.org/10.5281/zenodo.22932565

Annotatsiya

Mazkur maqolada Yangi O‘zbekiston sharoitida madaniyat markazlari faoliyatini rivojlantirish, ularning jamiyat ma’naviy hayotidagi o‘rni hamda soha mutaxassislarining kasbiy salohiyatini oshirish masalalari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Madaniyat markazlarida kadrlar yetishmasligi, past oylik maosh, ijodiy xodimlarning qo‘shimcha ishlar bilan shug‘ullanishga majbur bo‘lishi kabi muammolar o‘rganiladi. Shuningdek, yoshlar orasida milliy madaniyatni targ‘ib qilish, zamonaviy texnologiyalar va innovatsion yondashuvlardan foydalanish orqali madaniyat markazlari faoliyatini rivojlantirish bo‘yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so‘zlar: madaniyat markazlari, milliy madaniyat, san’at, yoshlar tarbiyasi, kadrlar salohiyati, ma’naviyat, innovatsiya, madaniy siyosat.

Аннотация

В статье анализируются вопросы развития деятельности культурных центров в условиях Нового Узбекистана, а также повышения профессионального потенциала специалистов этой сферы. Рассматриваются проблемы нехватки квалифицированных кадров, низкой заработной платы, необходимости дополнительной занятости творческих работников. Также представлены практические рекомендации по популяризации национальной культуры среди молодежи и повышению эффективности деятельности культурных учреждений.

Abstract

This article examines the development of cultural centers in the conditions of the New Uzbekistan and the improvement of professional capacity of specialists working in this field. Key issues such as shortage of qualified personnel, low salaries, and additional employment of creative workers are analyzed. The study also proposes practical recommendations for promoting national culture among youth and improving the efficiency of cultural institutions.

1. Kirish

Madaniyat jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri bo‘lib, u xalqning tarixiy xotirasi, milliy qadriyatlari va ma’naviy merosini ifodalaydi. Madaniyat markazlari esa ana shu jarayonning asosiy institutlaridan biri sifatida jamiyatning ma’naviy rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi.

Yangi O‘zbekiston taraqqiyot strategiyasida madaniyat va san’at sohasini rivojlantirish ustuvor yo‘nalishlardan biri sifatida belgilangan. Bu borada madaniyat muassasalarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, madaniy tadbirlar ko‘lamini kengaytirish hamda malakali kadrlarni tayyorlash bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda.

Madaniyat markazlari aholining bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish, milliy san’atni rivojlantirish, yoshlarni ma’naviy barkamol insonlar etib tarbiyalashda muhim vazifalarni bajaradi.

2. Tadqiqot metodologiyasi

Tadqiqot jarayonida quyidagi ilmiy usullardan foydalanildi:

Analitik tahlil – madaniyat markazlarining faoliyati, xodimlarning ish sharoiti va muammolarini tahlil qilish.

Kuzatuv metodi – muallifning madaniyat tizimidagi amaliy faoliyati asosida kuzatuvlar olib borildi.

Solishtirma tahlil – turli hududlardagi madaniyat markazlari faoliyati o‘rganildi.

Amaliy tajriba – madaniyat muassasalarida faoliyat yuritayotgan xodimlar bilan suhbatlar o‘tkazildi.

3. Madaniyat markazlarining jamiyat hayotidagi o‘rni

Madaniyat markazlari aholining madaniy ehtiyojlarini qondirishda muhim rol o‘ynaydi. Ular turli madaniy tadbirlar, konsert dasturlari, festival va ko‘rik tanlovlar orqali milliy san’atni keng targ‘ib qiladi.

Madaniyat markazlari quyidagi vazifalarni bajaradi:

- milliy qadriyatlarni targ‘ib qilish
- yoshlarning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish
- san’atkor va ijodkorlarni qo‘llab-quvvatlash
- madaniy merosni asrab-avaylash

Shu sababli madaniyat markazlari jamiyatning ma’naviy hayotida muhim ahamiyat kasb etadi.

4. Madaniyat markazlarida mavjud muammolar

Bugungi kunda madaniyat markazlari faoliyatida bir qator muammolar mavjud.

1 Kadrlar yetishmasligi

Ko‘plab madaniyat markazlarida malakali mutaxassislar yetishmaydi. Oliy ta’lim muassasalarini bitirgan yosh mutaxassislar past oylik sababli boshqa sohalarda ishlashni afzal ko‘radi.

Natijada madaniyat muassasalarida nomutaxassis xodimlar ko‘payadi.

4.2 Past oylik maosh

Past oylik sabab xodimlar qo‘shimcha ish qilishga majbur bo‘ladi.

4.3 Qo‘shimcha ishlar bilan shug‘ullanish

Ijodiy xodimlar ko‘pincha:

- to‘y xizmatlarida ishlash
- taksichilik qilish
- savdo bilan shug‘ullanish

kabi faoliyatlar orqali qo‘shimcha daromad topishga majbur bo‘ladi.

Bu esa ularning asosiy ijodiy faoliyatiga salbiy ta’sir qiladi.

5. Amaliy kuzatuvlar

Muallif Toshkent shahar Shayxontohur tuman madaniyat bo‘limida uch yil davomida faoliyat yuritgan.

Kuzatuvlar natijasida quyidagi holatlar aniqlandi:

- past oylik sabab xodimlar qo‘shimcha ish qiladi
- nomutaxassis xodimlar ko‘paygan
- ijodiy faoliyat sifati pasaymoqda

Biroq shunga qaramay o‘z kasbini sevgan fidoyi xodimlar ham mavjud.

6. Milliy madaniyatni targ‘ib qilish

Milliy madaniyatni yoshlar orasida targ‘ib qilish muhim ahamiyatga ega.

Buning uchun quyidagi ishlar amalga oshirilishi zarur:

• maktablarda madaniy tadbirlar tashkil etish
• konsert dasturlari o‘tkazish
• ijtimoiy tarmoqlarda targ‘ibot ishlari olib borish
• yoshlar uchun ijodiy tanlovlar tashkil etish

7. Zamonaviy texnologiyalar va madaniyat

Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar madaniyatni targ‘ib qilishda muhim vositaga aylangan. Madaniyat markazlari:
• YouTube
• Instagram
• Telegram
orqali madaniy loyihalarni keng targ‘ib qilishi mumkin.

8. Madaniyat markazlari faoliyatini rivojlantirish istiqbollari

Madaniyat markazlarini rivojlantirish uchun quyidagi yo‘nalishlarga e’tibor qaratish zarur:
• zamonaviy boshqaruv tizimini joriy etish
• innovatsion loyihalar ishlab chiqish
• yoshlarni faol jalb qilish

9. Soha mutaxassislarining kasbiy salohiyatini oshirish

Madaniyat markazlarining samarali faoliyati ko‘p jihatdan xodimlarning malakasiga bog‘liq. Shu sababli:
• malaka oshirish kurslari
• seminar va treninglar
• ijodiy tajriba almashish
kabi tadbirlar muhim ahamiyatga ega.

10. Taklif va tavsiyalar

1. Madaniyat xodimlarining oylik maoshini oshirish
2. Malaka oshirish tizimini rivojlantirish
3. Moddiy texnik bazani mustahkamlash
4. Yoshlar bilan ishlashni kuchaytirish
5. Innovatsion madaniy loyihalarni amalga oshirish

11. Xulosa

Xulosa qilib aytganda, madaniyat markazlari faoliyatini rivojlantirish va soha mutaxassislari salohiyatini oshirish jamiyat ma’naviy taraqqiyotining muhim omillaridan biridir.

Madaniyat markazlarining samarali faoliyati milliy madaniyatni rivojlantirish, yoshlarni ma’naviy barkamol etib tarbiyalash hamda jamiyatda madaniy muhitni shakllantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O‘zbekiston strategiyasi. Toshkent, 2021.
2. O‘zbekiston Respublikasi “Madaniyat to‘g‘risida”gi Qonuni.
3. Madaniyat vazirligi rasmiy materiallari.
4. Abdullayev M. Madaniyat va ma’naviyat asoslari.
5. Karimov I. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch.
6. O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi.